

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

12. rujna 2019.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Industrijska politika – Usklađivanje zakonodavstava – Direktiva 98/34/EZ – Postupak pružanja informacija u području tehničkih standarda i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva – Članak 1. točka 11. – Pojam „tehnički propis”

U predmetu C-299/17,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Landgericht Berlin (Zemaljski sud u Berlinu, Njemačka), odlukom od 8. svibnja 2017., koju je Sud zaprimio 23. svibnja 2017., u postupku

VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH

protiv

Google LLC, pravnog sljednika Googlea Inc.,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik vijeća, K. Jürimäe, D. Šváby, (izvjestitelj), S. Rodin i N. Piçarra, suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: D. Dittert, voditelj odjela,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 24. listopada 2018.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH, U. Karpenstein, M. Kottmann, R. Heine i J. Hegemann, *Rechtsanwälte*,
- za Google LLC, pravnog sljednika Googlea Inc., A. Conrad, W. Spoerr i T. Schubert, *Rechtsanwälte*,
- za njemačku vladu, T. Henze, M. Hellmann i M. Kall, u svojstvu agenata,
- za vladu Helenske Republike, E.-M. Mamouna i N. Dafniou, u svojstvu agenata,
- za španjolsku vladu, L. Aguilera Ruiz i V. Ester Casas, u svojstvu agenata,
- za portugalsku vladu, L. Inez Fernandes i M. Figueiredo, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

– za Europsku komisiju, K. Petersen, Y. Marinova i J. Samnadda, u svojstvu agenata, saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 13. prosinca 2018., donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. točaka 2., 5. i 11. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih standarda i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva (SL 1998., L 204, str. 37.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 42., str. 58.), kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 1998. (SL 1998., L 217, str. 18.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 55., str. 11.) (u daljnjem tekstu: Direktiva 98/34).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva VG Media Gesellschaft zur Verwertung der Urheber- und Leistungsschutzrechte von Medienunternehmen mbH (u daljnjem tekstu: društvo VG Media) i društva Google LLC u vezi s navodnom Googleovom povredom prava srodnih autorskom pravu.

Pravni okvir

Direktiva 98/34

- 3 Članak 1. točke 2. do 5. i 11. Direktive 98/34 glasi:

„Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

2. ‚usluga‘, svaka usluga informacijskog društva, to jest svaka usluga koja se obično pruža uz naknadu, na daljinu, elektronskim sredstvima te na osobni zahtjev primatelja usluga.

Za potrebe ove definicije:

- ‚na daljinu‘ znači da se usluga pruža bez da su strane istodobno prisutne,
- ‚elektronskim sredstvima‘ znači da se usluga na početku šalje i prima na odredištu pomoću elektroničke opreme za obradu (uključujući digitalnu kompresiju) i pohranu podataka te u potpunosti šalje, prenosi i prima telegrafski, radio vezom, optičkim sredstvima ili ostalim elektromagnetskim sredstvima,
- ‚na osobni zahtjev primatelja usluga‘ znači da se usluga pruža prijenosom podataka na osobni zahtjev.

Indikativna lista usluga koje ova definicija ne obuhvaća nalazi se u Prilogu V.

[...]

3. ‚tehnička specifikacija‘, specifikacija sadržana u dokumentu kojim se utvrđuju svojstva koja mora imati određeni proizvod, kao što su razine kakvoće, radne značajke, sigurnost ili dimenzije, uključujući zahtjeve koji se odnose na naziv pod kojim se proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i metode ispitivanja, pakiranje, obilježavanje i označivanje te postupke ocjene sukladnosti proizvoda.

Izraz ‚tehnička specifikacija‘ također obuhvaća proizvodne metode i postupke koji se koriste kod poljoprivrednih proizvoda iz članka 38. stavka 1. Ugovora, proizvoda namijenjenih prehrani ljudi i životinja te lijekova kako je definirano u članku 1. Direktive 65/65/EEZ [...] kao i proizvodne metode i postupke koji se koriste kod drugih proizvoda, ako oni imaju učinak na svojstva tih proizvoda;

4. ‚ostali zahtjevi‘, zahtjev za proizvod različit od tehničke specifikacije koji utječe na životni ciklus proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište, a posebno je uveden radi zaštite potrošača odnosno okoliša, kao što su uvjeti uporabe, recikliranja, ponovne uporabe i odlaganja, ako ti uvjeti mogu značajno utjecati na sastav ili prirodu proizvoda, odnosno njegovu prodaju;
5. ‚propis o uslugama‘, zahtjev opće naravi koji se odnosi na uspostavljanje i obavljanje uslužnih djelatnosti u okviru značenja iz točke 2., posebno odredbi koje se odnose na pružatelja usluga, usluge i primatelja usluga, isključujući sva pravila koja nisu izričito usmjerena na usluge definirane u toj točki.

[...]

Za potrebe ove definicije:

- smatra se da se neki propis izričito odnosi na usluge informacijskog društva kada je, s obzirom na njegovo obrazloženje i [normativan] dio, specifičan cilj i svrha svih ili nekih njegovih pojedinačnih odredbi regulirati takve usluge na eksplicitan i ciljani način,
- neće se smatrati da je neki propis izričito usmjeren na usluge informacijskog društva ako na te usluge utječe samo posredno i uzgredno;

[...]

11. ‚tehnički propis‘, tehničke specifikacije i ostali zahtjevi ili propisi koji se odnose na usluge, uključujući odgovarajuće administrativne odredbe pridržavanje kojih je obavezno, *de jure* ili *de facto*, kada je riječ o stavljanju na tržište, pružanju neke usluge, poslovnom nastanu nekog operatera usluga ili korištenju u nekoj državi članici ili najvećem dijelu iste, kao i zakonima i drugim propisima država članica, osim onih navedenih u članku 10. koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, [stavljanje na tržište] ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga.

De facto tehnički propisi uključuju:

- zakone i druge propise neke države članice koji se odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama ili na profesionalne kodekse ili kodekse prakse koji se sa svoje strane odnose na tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili propise o uslugama, pridržavanje kojih ostavlja dojam usklađenosti s obvezama što ih nameću gore spomenuti zakoni i drugi propisi,
- dobrovoljne sporazume u kojima je ugovorna stranka neko državno tijelo, a koji u općem interesu osiguravaju poštovanje tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa koji se odnose na usluge, uz izuzeće specifikacija iz natječaja za javne nabave,

- tehničke specifikacije ili druge zahtjeve ili pravila o uslugama povezane s fiskalnim ili financijskim mjerama koje utječu na potrošnju proizvoda ili usluga kroz poticanje pridržavanja takvih tehničkih specifikacija ili drugih zahtjeva ili propisa o uslugama; nisu uključene tehničke specifikacije ili drugi zahtjevi ili propisi o uslugama povezani s nacionalnim sustavima socijalnog osiguranja.

Ovo uključuje tehničke propise koje nameću službe imenovane od strane država članica, a koji se nalazi na popisu [Europske] [k]omisije do 5. kolovoza 1999. (*), u okviru Odbora spomenutog u članku 5.

Isti postupak koristi se također za izmjenu te liste.”

- 4 Člankom 8. stavkom 1. prvim podstavkom te direktive određuje se:

„Pridržavajući se članka 10., države članice Komisiji bez odlaganja dostavljaju sve nacрте tehničkih propisa, osim ako se njima u cijelosti prenosi tekst međunarodne ili europske norme, u kom su slučaju dovoljne informacije o toj normi. One Komisiji istodobno dostavljaju obrazloženje u kojemu navode razloge za donošenje tehničkog propisa, ako to već nije pojašnjeno u nacrtu.”

- 5 Direktiva 98/34 stavljena je izvan snage Direktivom (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL 2015., L 241, str. 1.), koja je, pak, stupila na snagu 7. listopada 2015., odnosno nakon nastanka činjenica o kojima je riječ u glavnom postupku.

Njemačko pravo

- 6 U drugi dio Gesetza über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte (Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima, u daljnjem tekstu: UrhG) posredstvom achttes Gesetza zur Änderung des Urheberrechtsgesetzes (Osmi zakon o izmjenama Zakona o autorskom pravu) od 7. svibnja 2013. (BGBl. 2013. I, str. 1161.) dodan je, s učinkom od 1. kolovoza 2013., odjeljak 7., naslovljen „Zaštita novinskog izdavača”, koji se odnosi na srodna prava novinskih izdavača. Taj odjeljak 7. sadržava sljedeća tri članka.

- 7 Člankom 87.f UrhG-a, naslovljenim „Novinski izdavač”, propisuje se:

„1. Proizvođač novinskog proizvoda (novinski izdavač) ima isključivo pravo novinski proizvod ili njegove dijelove staviti na raspolaganje javnosti u komercijalne svrhe, osim ako se taj proizvod sastoji od pojedinačnih riječi ili vrlo kratkih ulomaka iz tekstova. Ako je novinski proizvod proizveden u okviru društva, vlasnik društva smatra se proizvođačem.

2. Novinski proizvod je urednička i tehnička priprema novinarskih doprinosa u okviru zbirke koja se periodički izdaje na bilo kojem mediju pod jednim naslovom, koji se, na temelju ocjene svih okolnosti, može smatrati uvelike uobičajenim za izdavačku kuću i koji ne služi pretežito samopromociji. Novinarski doprinosi su pak, konkretnije, članci i ilustracije koji služe širenju informacija, oblikovanju mišljenja ili zabavi.”

- 8 Članak 87.g UrhG-a, naslovljen „Prenosivost, trajanje i ograničenja prava”, glasi kako slijedi:

„1. Pravo novinskog izdavača iz članka 87.f stavka 1. prve rečenice prenosivo je. Članci 31. i 33. primjenjuju se *mutatis mutandis*.

2. Pravo istječe godinu dana nakon objave novinskog proizvoda.

3. Pravo novinskog izdavača ne može se ostvarivati na štetu autora ili nositelja prava srodnog autorskom pravu čiji je rad ili djelo zaštićeno ovim zakonom dio novinskog proizvoda.

4. Novinske proizvode ili njihove dijelove dopušteno je staviti na raspolaganje javnosti, osim ako to čine komercijalni operatori tražilica ili komercijalni pružatelji usluga koji na istovrstan način uređuju sadržaj. Osim toga, odredbe dijela 1. odjeljka 6. primjenjuju se *mutatis mutandis*.”

9 Člankom 87.h UrhG-a, naslovljenim „Pravo autora na sudjelovanje”, određuje se:

„Autor ima pravo na primjeren dio naknade.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

10 VG Media je društvo za kolektivno ostvarivanje prava s odobrenjem za rad u Njemačkoj koje štiti autorska prava privatnih televizijskih kanala i radijskih postaja, njihova srodna prava te prava na digitalnu izdavačku ponudu. U tom kontekstu VG Media sklapa s nositeljima prava „ugovor o ostvarivanju prava televizijskih kuća, radijskih postaja i izdavača” na temelju kojeg joj nositelji prava daju isključivo ovlaštenje ostvarivanja postojećih prava kao i prava koja će joj biti dodijeljena tijekom ugovora u pogledu njihovih novinskih proizvoda.

11 Google upravlja većim brojem internetskih tražilica, među ostalim, istoimenom tražilicom, kao i automatiziranom informativnom stranicom („Google vijesti”). Nakon što se u tražilicu „Google” unese pojam za pretraživanje te se pokrene funkcija pretraživanja, prikazuje se kratak tekst ili ulomak iz teksta (tzv. „snippet”) sa sličicom čija je namjena omogućiti korisniku da ocijeni koliko je navedena internetska stranica relevantna u pogledu njegove potrebe za informacijom. Na informativnoj stranici „Google vijesti” prikazuju se u obliku časopisa novosti koje potječu iz ograničenog kruga informacijskih izvora. Informacije na toj stranici prikupljaju se računalno posredstvom algoritma iz mnogobrojnih informacijskih izvora. Na navedenoj stranici „snippet” se pojavljuje u obliku sažetka članka koji potječe s dotične internetske stranice, često preuzimajući njegove uvodne rečenice.

12 Usto, Google posredstvom svojih mrežnih usluga na vlastitim internetskim stranicama kao i na internetskim stranicama trećih strana objavljuje reklamne oglase trećih strana uz naplatu.

13 VG Media podnio je pred sudom koji je uputio zahtjev tužbu za naknadu štete protiv društva Google, kojom u biti osporava Googleovo korištenje od 1. kolovoza 2013. ulomaka iz tekstova, slika i pokretnih slika koji potječu iz ponude njegovih članova a da pritom to društvo nije zauzvrat platilo naknadu za prikazivanje rezultata pretrage i sažetaka vijesti.

14 Sud koji je uputio zahtjev nastoji doznati primjenjuju li se članci 87.f i 87.g UrhG-a na spor u glavnom postupku. Naime, on se pita je li te odredbe, koje proizlaze iz izmjene UrhG-a s učinkom od 1. kolovoza 2013., trebalo dostaviti Komisiji u fazi nacрта, u skladu s člankom 8. stavkom 1. prvim podstavkom Direktive 98/34. U tom pogledu sud koji je uputio zahtjev podsjeća na sudsku praksu Suda prema kojoj su odredbe donesene povredom obveze dostavljanja, koja je propisana tom odredbom, neprimjenjive i stoga ne mogu obvezivati pojedince.

15 U tim je okolnostima Landgericht Berlin (Zemaljski sud u Berlinu, Njemačka) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li nacionalni propis koji isključivo komercijalnim operatorima tražilica i komercijalnim ponuditeljima usluga koji uređuju sadržaj, ali ne i ostalim korisnicima, uključujući komercijalne, zabranjuje stavljanje na raspolaganje javnosti novinskih proizvoda ili njihovih dijelova (isključujući pojedinačne riječi i vrlo kratke ulomke iz tekstova) u smislu članka 1. točaka 2. i 5. Direktive [98/34] propis koji nije izričito usmjeren na usluge definirane u [navedenoj točki 2.]

te, ako to nije slučaj,

2. je li nacionalni propis koji isključivo komercijalnim operatorima tražilica i komercijalnim ponuditeljima usluga koji uređuju sadržaj, ali ne i ostalim korisnicima, uključujući komercijalne, zabranjuje stavljanje na raspolaganje javnosti novinskih proizvoda ili njihovih dijelova (isključujući pojedinačne riječi i vrlo kratke ulomke iz tekstova) tehnički propis u smislu članka 1. točke 11. Direktive [98/34], odnosno obvezujući propis koji se odnosi na pružanje određene usluge?”

Zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

- 16 Nakon objave mišljenja nezavisnog odvjetnika, VG Media je aktima podnesenima tajništvu Suda 16. siječnja i 18. veljače 2019. zatražio ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.
- 17 U potporu svojem zahtjevu VG Media u biti tvrdi, s jedne strane, da je nezavisni odvjetnik izložio, osobito u točkama 34. i 38. svojeg mišljenja, pogrešne ocjene u pogledu nacionalnih odredbi o kojima je riječ u glavnom postupku te se temeljio na činjeničnim elementima koji zahtijevaju detaljniju raspravu. S druge strane, VG Media smatra da Sud mora pri odgovaranju na prethodna pitanja uzeti u obzir politički sporazum između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Komisije koji je prethodio donošenju Direktive (EU) 2019/790 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o autorskom pravu i srodnim pravima na jedinstvenom digitalnom tržištu i izmjeni direktiva 96/9/EZ i 2001/29/EZ (SL 2019., L 130, str. 92. i ispravak SL 2019., L 134, str. 25.).
- 18 U skladu s člankom 83. svojeg Poslovnika, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka po zatvaranju tog dijela postupka iznese novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta Suda Europske unije.
- 19 U tom pogledu valja istaknuti da je nezavisni odvjetnik svoje mišljenje temeljio na činjeničnim i pravnim elementima kako ih je Sudu podnio sud koji je uputio zahtjev. Doista, valja podsjetiti na to da je u okviru postupka iz članka 267. UFEU-a, koji se temelji na jasnom razdvajanju funkcija između nacionalnih sudova i Suda, nacionalni sud jedini nadležan za utvrđivanje i ocjenjivanje činjenica u glavnom postupku kao i za tumačenje i primjenu nacionalnog prava (presuda od 26. travnja 2017., Farkas, C-564/15, EU:C:2017:302, t. 37. i navedena sudska praksa).
- 20 Osim toga, iz spisa koji je podnesen Sudu proizlazi da činjenice iz glavnog postupka prethode stupanju na snagu Direktive 2019/790, koja, dakle, nije primjenjiva *ratione temporis* na glavni postupak.
- 21 Stoga Sud smatra da raspolaže svim elementima koji su potrebni za odlučivanje o zahtjevu za prethodnu odluku i da nijedan element na koji se poziva VG Media u potporu svojem zahtjevu ne opravdava ponovno otvaranje usmenog dijela postupka u skladu s člankom 83. Poslovnika.
- 22 U takvim okolnostima Sud, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, smatra da ne treba odrediti ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

O prethodnim pitanjima

- 23 Uvodno valja podsjetiti na to da je, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u okviru postupka suradnje između nacionalnih sudova i Suda predviđenog člankom 267. UFEU-a dužnost Suda da nacionalnom sudu pruži koristan odgovor koji mu omogućuje rješavanje spora koji se pred njim vodi. U tom je smislu na

Sudu da, ovisno o slučaju, preoblikuje pitanja koja su mu postavljena. Usto, Sud može uzeti u obzir pravila prava Unije na koja se nacionalni sud nije pozvao u svojem pitanju (presuda od 1. veljače 2017., *Município de Palmela*, C-144/16, EU:C:2017:76, t. 20. i navedena sudska praksa).

- 24 U ovom slučaju sud koji je uputio zahtjev svojim dvama pitanjima, koja valja ispitati zajedno, u biti pita treba li članak 1. točku 11. Direktive 98/34 tumačiti na način da nacionalna odredba poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, kojom se samo komercijalnim operatorima tražilica i komercijalnim pružateljima usluga koji na istovrstan način uređuju sadržaj zabranjuje da na raspolaganje javnosti stavljaju novinske proizvode ili njihove dijelove (isključujući pojedinačne riječi ili vrlo kratke ulomke iz teksta), predstavlja „tehnički propis” u smislu te odredbe, a čiji se nacrt mora prethodno dostaviti Komisiji na temelju članka 8. stavka 1. prvog podstavka te direktive.
- 25 Valja podsjetiti na to da pojam „tehnički propis” obuhvaća četiri kategorije mjera, odnosno, kao prvo, „tehničku specifikaciju” u smislu članka 1. točke 3. Direktive 98/34, kao drugo, „ostale zahtjeve”, kako su definirani u članku 1. točki 4. te direktive, kao treće, „propis o uslugama” iz članka 1. točke 5. navedene direktive i, kao četvrto, „zakone i druge propise država članica koji zabranjuju proizvodnju, uvoz, [stavljanje na tržište] ili korištenje nekog proizvoda ili zabranjuju pružanje ili korištenje neke usluge ili poslovni nastan kao operatera usluga” u smislu članka 1. točke 11. iste direktive (presuda od 26. rujna 2018., *Van Gennip i dr.*, C-137/17, EU:C:2018:771, t. 37. i navedena sudska praksa).
- 26 U tom pogledu valja precizirati da se mjera mora nužno odnositi na proizvod ili njegovo pakiranje kao takve i stoga utvrđivati jedno od nužnih obilježja proizvoda kako bi nacionalna mjera bila obuhvaćena prvom kategorijom tehničkih propisa iz članka 1. točke 3. Direktive 98/34, odnosno pojmom „tehničke specifikacije” (presuda od 19. srpnja 2012., *Fortuna i dr.*, C-213/11, C-214/11 i C-217/11, EU:C:2012:495, t. 28. i navedena sudska praksa). Osim toga, pojam „ostali zahtjevi” u smislu članka 1. točke 4. te direktive odnosi se na životni ciklus proizvoda nakon njegova stavljanja na tržište (presuda od 4. veljače 2016., *Ince*, C-336/14, EU:C:2016:72, t. 72.).
- 27 U ovom slučaju nacionalna odredba o kojoj je riječ u glavnom postupku nije obuhvaćena prvom i drugom kategorijom mjera navedenih u točki 25. ove presude. Naime, ta se odredba ne odnosi na proizvode kao takve, nego, kao što je to naveo nezavisni odvjetnik u točki 22. svojeg mišljenja, na zabranu stavljanja novinskih proizvoda na raspolaganje javnosti koja je upućena komercijalnim operatorima internetskih tražilica i komercijalnim pružateljima usluga koji na istovrstan način uređuju sadržaj.
- 28 Što se tiče pitanja je li nacionalna odredba o kojoj je riječ u glavnom postupku „propis o uslugama” u smislu članka 1. točke 5. Direktive 98/34, prije svega valja podsjetiti na to da je na temelju članka 1. točke 2. te direktive „usluga” definirana kao „svaka usluga informacijskog društva, to jest svaka usluga koja se obično pruža uz naknadu, na daljinu, elektronskim sredstvima te na osobni zahtjev primatelja usluga”.
- 29 U tom pogledu iz odluke o upućivanju zahtjeva i teksta prvog pitanja proizlazi da sud koji je uputio zahtjev smatra da je nacionalna odredba o kojoj je riječ u glavnom postupku „propis o uslugama”, ali on za to, međutim, ne navodi razloge. Taj sud navodi samo to da operatori tražilica pružaju na daljinu, elektronskim sredstvima te na osobni zahtjev primatelja, koji pretraživanje obavlja unosom traženog pojma, uslugu informacijskog društva u smislu članka 1. točke 2. navedene direktive.
- 30 Nedvojbeno je da su usluge koje pružaju komercijalni operatori internetskih tražilica takve usluge. Nasuprot tomu, nije nužno isti slučaj u pogledu usluga koje pružaju komercijalni pružatelji usluga koji na istovrstan način uređuju sadržaje. Naime, kao što to ističe Komisija, istovrsno uređivanje novinskih proizvoda može se, osim internetom odnosno posredstvom elektroničkih komunikacija, obavljati na drugi način, primjerice posredstvom papirnatog medija.

- 31 Nadalje, u skladu s definicijom iz članka 1. točke 5. Direktive 98/34, propis se mora „izričito” odnositi na usluge informacijskog društva kako bi ga se moglo smatrati „propisom o uslugama”.
- 32 U tom pogledu valja istaknuti da se, u skladu s člankom 1. točkom 5. petim podstavkom prvom alinejom te direktive, smatra da se neki propis izričito odnosi na usluge informacijskog društva s obzirom na njegovo obrazloženje i normativan dio. Usto, na temelju te iste odredbe ne zahtijeva se da su „specifičan cilj i svrha” cjelokupnog predmetnog propisa reguliranje usluga informacijskog društva, s obzirom na to da je dovoljno da se taj cilj ili svrha ostvaruje nekima od njegovih odredaba (presuda od 20. prosinca 2017., Falbert i dr., C-255/16, EU:C:2017:983, t. 32.).
- 33 Usto, čak i u slučaju da iz samog teksta nacionalnog propisa ne proizlazi da se on, barem djelomično, izričito odnosi na reguliranje usluga informacijskog društva, ta svrha ipak može jasno proizlaziti iz obrazloženja tog propisa, kako ono proizlazi, sukladno nacionalnim pravilima o tumačenju koja su u tom pogledu relevantna, osobito iz pripremnih akata za navedeni propis (vidjeti u tom smislu presudu od 20. prosinca 2017., Falbert i dr., C-255/16, EU:C:2017:983, t. 33.).
- 34 U ovom slučaju valja utvrditi, s jedne strane, da se članak 87.g stavak 4. UrhG-a izričito odnosi, među ostalim, na komercijalne operatore tražilica za koje je nesporno da pružaju usluge koje su obuhvaćene člankom 1. točkom 2. Direktive 98/34.
- 35 S druge strane, očito je da su specifičan cilj i svrha nacionalnog propisa o kojem je riječ u glavnom postupku eksplicitno i ciljano reguliranje usluga informacijskog društva.
- 36 Naime, iako sud koji je uputio zahtjev nije naveo jasne naznake o specifičnom cilju i svrsi nacionalnog propisa o kojem je riječ u glavnom postupku, iz očitovanja koje je iznijela njemačka vlada na raspravi pred Sudom proizlazi da se izmjena UrhG-a izričito odnosila na operatore internetskih tražilica. Osim toga, stranke glavnog postupka i Komisija u svojim pisanim očitovanjima navode da je cilj tog propisa zaštita legitimnih interesa novinskih izdavača u digitalnom okruženju. Stoga je očito da je glavna svrha i cilj nacionalnog propisa o kojem je riječ u glavnom postupku zaštita tih izdavača od povreda autorskog prava koje se čine posredstvom internetskih tražilica. U tom se okviru čini da se smatrala nužnom isključivo zaštita protiv sustavnih povreda protiv djela internetskih izdavača koje počine pružatelji usluga informacijskog društva.
- 37 Doista, zabrana stavljanja na raspolaganje javnosti novinskih proizvoda, koja je propisana člankom 87.g stavkom 4. UrhG-a, ne odnosi se samo na pružatelje internetskih usluga, nego i na pružatelje usluga koje se ne pružaju posredstvom interneta. Međutim, iz uvodnih izjava 7. i 8. Direktive 98/48, kojom je izmijenjena Direktiva 98/34, proizlazi da je njezin cilj prilagodba postojećih nacionalnih propisa novim uslugama informacijskog društva kao i izbjegavanje „restrikcija u području slobodnog kretanja usluga i slobode poslovnog nastana, rezultat čega bi mogla biti ponovna fragmentacija unutarnjeg tržišta”. Doista, bilo bi protivno tom cilju da se propis čiji je vjerojatan cilj i svrha bilo reguliranje internetskih usluga koje se odnose na novinske proizvode isključi iz kvalifikacije pravila koje se izričito odnosi na takve usluge u smislu članka 1. točke 5. Direktive 98/34 samo zato što se u njegovu tekstu ne spominju isključivo internetske usluge, nego i one koje se ne pružaju posredstvom interneta (vidjeti u tom smislu presudu od 20. prosinca 2017., Falbert i dr., C-255/16, EU:C:2017:983, t. 34. i 35.).
- 38 Osim toga, ta ocjena nije dovedena u pitanje okolnošću da je članak 87.g stavak 4. UrhG-a dio okvira nacionalnog propisa koji se odnosi na autorsko pravo odnosno na srodna prava. Naime, tehnički propisi iz područja intelektualnog vlasništva nisu izričito isključeni iz područja primjene članka 1. točke 5. Direktive 98/34, a za razliku od tehničkih propisa iz područja telekomunikacijskih ili financijskih usluga koji su regulirani na europskoj razini. Usto, iz presude od 8. studenoga 2007., Schwibbert (C-20/05, EU:C:2007:652) proizlazi da odredbe nacionalnog zakona u području intelektualnog vlasništva mogu biti „tehnički propis” koji podliježe dostavljanju na temelju članka 8. stavka 1. navedene direktive.

- 39 Ako se tehnički propis poput onoga o kojem je riječ u glavnom postupku izričito odnosi na usluge informacijskog društva, njegov se nacrt mora prethodno dostaviti Komisiji na temelju članka 8. stavka 1. Direktive 98/34. U protivnom se, prema ustaljenoj sudskoj praksi, može u sporu između pojedinaca pozivati na neprimjenjivost nacionalnog tehničkog propisa koji nije bio dostavljen u skladu s tom odredbom (presuda od 27. listopada 2016., James Elliott Construction, C-613/14, EU:C:2016:821, t. 64. i navedena sudska praksa).
- 40 S obzirom na prethodno navedeno, na postavljena pitanja valja odgovoriti da članak 1. točku 11. Direktive 98/34 treba tumačiti na način da nacionalna odredba poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, kojom se samo komercijalnim operatorima tražilica i komercijalnim pružateljima usluga koji na istovrstan način uređuju sadržaj zabranjuje da na raspolaganje javnosti stavljaju novinske proizvode ili njihove dijelove (isključujući pojedinačne riječi ili vrlo kratke ulomke iz teksta), predstavlja „tehnički propis” u smislu te odredbe, a čiji se nacrt mora prethodno dostaviti Komisiji na temelju članka 8. stavka 1. prvog podstavka te direktive.

Troškovi

- 41 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Članak 1. točku 11. Direktive 98/34/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 22. lipnja 1998. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih standarda i propisa te pravila o uslugama informacijskog društva, kako je izmijenjena Direktivom 98/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. srpnja 1998., treba tumačiti na način da nacionalna odredba poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, kojom se samo komercijalnim operatorima tražilica i komercijalnim pružateljima usluga koji na istovrstan način uređuju sadržaj zabranjuje da na raspolaganje javnosti stavljaju novinske proizvode ili njihove dijelove (isključujući pojedinačne riječi ili vrlo kratke ulomke iz teksta), predstavlja „tehnički propis” u smislu te odredbe, a čiji se nacrt mora prethodno dostaviti Komisiji na temelju članka 8. stavka 1. prvog podstavka Direktive 98/34, kako je izmijenjena Direktivom 98/48.

Potpisi